

Osiguranje kvalitete nastave u doba pandemije

Učionička nastava neće otići u povijest

Kvaliteta traži neprestano preispitivanje, a posebno u odnosu na utjecaje iz okruženja koji mogu biti vrlo različiti i, što smo svjedočili u protekloj godini, nepredvidivi

Razgovarali smo s prof. dr. sc. Jasminom Havranek, v. d. ravnateljicom Agencije za znanost i visoko obrazovanje

- **AZVO već skoro 20 godina brine o osiguravanju kvalitete visokog obrazovanja. Gledajući s odmakom na početke, koliko ste danas zadovoljni s onim što je učinjeno do sada?**

Gledajući početke rada Agencije i uopće početke osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja i znanosti u Hrvatskoj, mogu reći da se učinilo mnogo i da su sama visoka učilišta učinila značajan iskorak kada je u pitanju svijest o kvaliteti, kao i njihovoj vlastitoj odgovornosti u čitavom procesu.

Počeci su bili izazovni, nailazili smo na prepreke, pa i na otpor, jer su nas poneki članovi akademske zajednice bili skloni percipirati kao "akademska policiju", kao nekog tko kontrolira i "kažnjava". Nakon što je prošao određeni broj godina u kojima smo intenzivno surađivali, mogu reći da se situacija promijenila i da visoka učilišta u nama danas vide partnera koji s njima dijeli isti cilj, a to je razvoj i napredak sustava visokog obrazovanja i znanosti.

Prvi ciklus reakreditacije u kojem smo vrednovali sva visoka učilišta je iza nas, a već smo i na polovici drugog ciklusa u kojem je poseban naglasak upravo na onim poboljšanjima učinjenima na temelju preporuka iz prvog ciklusa. Već sada promišljamo i o modelu novog ciklusa, pri čemu ćemo svakako uzeti u obzir *inpute* visokih učilišta i drugih dionika, što uostalom uvijek i činimo.

Razmišljajući o važnosti vanjskog vrednovanja visokog obrazovanja i znanosti, osim osiguravanja i unaprjeđenja kvalitete, ono je bilo važno i jest važno za jačanje prepoznatljivosti hrvatskog visokog obrazovanja. S druge strane, ono je i mehanizam integracije u europsko visoko obrazovanje. U tom smislu pitanje kvalitete je uvijek aktualno. Kvaliteta nije trajna i niste dovršili posao kada ju jednom postignete, nego ste ga tek započeli. Ona traži neprestano preispitivanje, a posebno u odnosu na promjenjive okolnosti, odnosno utjecaje iz okruženja koji mogu biti vrlo različiti, i kako smo svjedočili u protekloj godini, nepredvidivi.

- **Online studijski programi postojali su i prije pandemije. Koliko takvi programi danas postaju aktualniji i konkurentniji? Odlazi li učionička nastava u povijest i promišlja li se da online studijski programi postanu dostupni i redovitim studentima?**

prof. dr. sc. Jasmina Havranek

Učionička nastava neće otići u povijest jer, prije svega, za to nisu ostvareni uvjeti. Cjeloviti *online* studiji zahtijevaju ispunjavanje čitavog niza kriterija – od adekvatne opreme do dostupne literature, prilagođenih predavanja i sl. Dodatni su izazovi kada je u pitanju umjetnička i terenska nastava, različiti oblici laboratorijskih vježbi i sl. Međutim, postoji prostor za razvoj i povećanje broja *online* studija u Hrvatskoj. Interes postoji, istraživanje AZVO-a pokazalo je da *online* studiji olakšavaju podzastupljenim skupinama uključivanje u visoko obrazovanje – zaposlenima, starijim studentima, studentima iz ruralnih područja i otoka i sl. *Online* studiji u potpunosti su ravnopravni "klasičnim" studijima, trebaju osigurati jednake ishode učenja i diploma je potpuno ravnopravna onoj stečenoj na klasičan način. Ono što je važno i što još jednom napominjem jest da organizacija i izvođenje takvog studija traže izuzetno dobru pripremu i trebaju biti dio strateškog opredjeljenja visokog učilišta.

- **Gledajući rezultate istraživanja koje je AZVO proveo vezano uz visoko obrazovanje u vrijeme pandemije, koje korake AZVO planira poduzeti i kako pomoći visokim učilištima da podignu kvalitetu online nastave?**

Istraživanje AZVO-a o uvjetima studiranja i rada u visokom obrazovanju za vrijeme pandemije koronavirusa i socijalne izolacije ukazalo je na određene potrebe kod studenata i kod nastavnika kada je u pitanju *online* nastava. Spomenute potrebe podrazumijevaju stabilnu internet-sku povezanost, pristup elektroničkoj literaturi, bolju organizaciju *online* ispita i prevenciju neetičnog ponašanja, mogućnost provedbe dijela nastave uživo, vrednovanje povećanog nastavnčkog opterećenja, jačanje usluga psihološkog savjetovanja, osnaživanje digitalnih kompetencija nastavnika (i studenata). S obzirom na sve izraženiju ulogu AZVO-a u pružanju edukativnih aktivnosti za visoka učilišta u idućem će razdoblju naglasak biti na nekima od ovih tema, poput digitalnih kompetencija, što je uostalom i osnovni preduvjet izvođenja *online* nastave.

Proces reakreditacije Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu